

jemali vanjo. — Od šolskih gospod, to je od okrajnih šolskih svetov, ki jih vodijo e. kr. okrajni glavarji in e. kr. okr. šolski nadzorniki, pa ne pričakujemo, da bi zaprečili to! Zakaj ti gospodje so zmerom na tisti strani, kjer se pospešuje nemštvo med Slovani. Ti gospodje pozabljajo na člen 19. temeljenih zakonov naše države istotako, kakor niso čitali zlata vrednega razgovora našega cesarja z nekim češkim poslancem. Slednji se je pritožil cesarju, rekši: „Češki otroci ne sodijo v nemške šole“. Cesar mu je pritril in dodal: „A nemški otroci ne v češke šole!“ — Da bi se okrajni šolski sveti na Slovenskem kdaj ravnali po tem, tega upanja, seveda, nimamo. Zanašamo se pa na prvo inštanco v šolskem organizmu: na slovenske učitelje, osobito na šolske voditelje. Zanašamo se nanje in pozivljamo jih zaradi zdrave pedagogike in zaradi slovenske domovine, katerima služijo, da pazijo na to, da slovenski otroci, ki spadajo v njih šolski okoliš, tudi obiskujejo njih šolo, njih slovensko šolo. Ako hodi slovenski otrok v bližnjo ali daljno nemško šolo, naj smatrajo to tako, kakor da bi tak otrok sploh nobene šole ne obiskoval. Slovenski šolski voditelji, ki jih bodo v tem slučaju gotovo podpirali krajni šolski sveti naj se, ako bi se kak nemški birokrat izpodtikal nad takim postopanjem njihovim, sklicujejo na člen 19. in na določilo v šolskih zakonih, da se morajo otroci v ljudski šoli učiti svoje materinščine in drugih predmetov. Ali se mari slovenski otrok v nemški šoli uči svojega slovenskega materinega jezika? Ali se mari more učiti drugih predmetov, če ne ume učnega jezika? Kako je sploh možno vzgajati otroka s pomočjo tujega jezika?

— **Letna plača** mestnega šolskega nadzornika v Berlinu znaša 12.000 mark ali 14.400 kron. Njegova funkcijska doba traja 12 let.

— **Staroslovenski jezik na dalmatinskih gimnazijah.** Kakor poročajo dalmatinski listi, so letos maturanti na dalmatinskih gimnazijah bili prvič izprašani iz staroslovenskega jezika, ki so ga šolske oblasti pred tremi leti uvedle v dalmatinske gimnazije.

— **Sestanek potovalnih učiteljev** se je vršil 6. t. m. v Zadru. Sešli so se potovalni učitelji iz južnih dežel v namen, da si ustvarijo svojo organizacijo. Izvolili so pripravljalni odbor.

— **Delo v varstvo otrok proti potepanju.** V vzhodnem delu Novega Jorka prebiva nebroj ubožnih rodov. Umevno, da je tam mnogo pokvarjene mladine. Sedaj pa je magistrat najel dečke iz tega predmestja ter jih postavil po ulicah, da skrbijo za snago. Če n. pr. kdo vrže na cesti kak papir od sebe, pa ga opozori deček, da tega ne sme, in občinstvo sluša. Pretekli teden so najeli v take svrhe 10.000 otrok.

— **Šolstvo na Kranjskem.** V šolskem letu 1905/6. je bilo na Kranjskem 311 slovenskih, 9 nemško-slovenskih in 28 nemških ljudskih šol. Celodnevni pouk ima 85 šol, vse druge imajo poldnevni pouk. Šole je obiskovalo 79.519 otrok, ki jih je poučevalo 839 učiteljev, oziroma učiteljic.

— **Štečajni tečaj za srednješolske abituriente.** Deželni odbor dolnjeavstrijski uvede s prihodnjim šolskim letom na učiteljskih v St. Peltnu in Dunajskem Novem mestu tečaje za absolvirane gimnazije in realce, ki imajo zrelostno izpričevalo, da se v enem letu pripravijo za učiteljski stan. Deželni šolski svet je razpisal 17 ustanov po 500 K, pa tudi deželni zbor jih ustanovi. Enak tečaj je že uveden na dunajskem pedagogiju.

— **Madjarska šola na Romunskem.** Iz Bukarešta poročajo, da je tamkajšnji katoliški nadškof prosil romunskega naučnega ministra, da dovoli v Bukareštu ustanoviti madjarsko realno, ki jo bo vzdrževala ogrska vlada.

— **Slovenskih visokošolcev** je koncem letnega tečaja 1906 na Dunaju, v Gradcu, v Pragi in drugod 660, izmed teh 328 juristov, 37 medicincev, 188 filozofov, 68 tehnikov, 8 veterinarcev, 14 agronomov, 4 montanci, 10 eksportnih akademikov, 3 trgovski akademiki, 3 konzervatoristi. Po rojstvu je 383 Kranjcev, 161 Štajercev, 19 Korošcev, 94 Primorcev in 3 od drugod. Na Dunaju jih je 383, v Gradcu 204, v Pragi 64 in drugod 9.

— **Na celovški gimnaziji** je bilo koncem šolskega leta izmed 487 učencev 84 Slovencev.

— **Doktorat na visoki šoli za poljedelstvo.** Naučno ministrstvo je objavilo rigorozni red za visoko šolo za poljedelstvo. Počenši s šolskim letom 1906/07 bodo mogli slušatelji visoke šole za poljedelstvo dobiti doktorsko čast.

— **Ukrajinsko vseučilišče v Levovu.** V Levovu se je pred kratkim vršil shod vseučiliščenikov za ustanovitev ukrajinskega vseučilišča v Levovu. Navzočih je bilo okoli 300 maloruskih vseučiliških dijakov in dijakinj. Navzoči so bili tudi trije maloruski vseučiliški profesorji.

Listnica uredništva.

Prijatelj na Gorenjskem. Le poglej, kako je vse polno! Danes torej ni bilo mogoče, pač pa pride prihodnjič. Srčne pozdrave! — Zaradi pretesnega prostora smo morali članek o risanju in Lapažnetov članek danes izpustiti. Ko bi storili naročniki svoje dolžnost in nam pridobili vsaj nekaj novih naročnikov, bi lahko imel naš list stalno prilogo. V sedanjih razmerah pa je to nemogoče.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 1149.

Kranjsko.

Na enorazredni ljudski šoli na Vojskem se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do 15. avgusta 1906.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

O. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 14. julija 1906.

St. 1600.

Na dvorazredni ljudski šoli v Podkrajju se razpisuje s tem nadučiteljsko mesto v nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do 7. avgusta 1906.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

O. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 18. julija 1906.

Iz „Učiteljskega tiskovnega društva.“

Učiteljsko tiskovno društvo je začelo poslovati. Zato vljudno vabimo slovensko učiteljstvo in vsa učiteljska društva, da naj se blagovolijo prav marljivo v mnogobrojnem številu zglašati za deleže. Deleži so po 100 K in se plačujejo takoj ali pa v 10 nepretrganih mesečnih obrokih po 10 K.

Učiteljsko tiskovno društvo je pristopilo k „Zadružni Zvezi“ v Celju in njeni organi bodo pregledovali in revidirali delo našega društva.

Denar je pošiljati samo na naslov „Učiteljsko tiskovno društvo“ v Ljubljani.

Za upravni svet:

Karel Wider,
predsednikov namestnik.

L. Jelenc,
predsednik.

3